Postadres:
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Bezoekadres:
Nieuwstraat 22
4501 BD Oostburg

Telefoon 140117
Telefoon +31 (0)117 457 000
Telefax +31 (0)117 452 241

IBAN: NL33INGB0661900169
BIC code: INGBNL2A
BTW-nummer: 811046321B01

www.gemeentesluis.nl
info@gemeentesluis.nl

Aan de Gemeenteraad

Gemeente Sluis
Ingekomen
29 APR. 2024
NR.

24.0015721

behandeld door : M. Dankaart
doorkiesnummer : 140117
onderwerp : Stand van zaken Proeftuin Ieder1
bijlage(n) : Drie

24.0015929
Inkomende documenten Gemeente Sluis

Oostburg, 29 APR 2024

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand treft u informatie aan over de stand van zaken van de Zeeuwse Proeftuin Ieder1. Deze heeft plaatsgevonden in Hulst en is eind maart 2024 geëvalueerd. De ambitie is om in Zeeland verder te gaan als beproevende regio.

Bijlagen zijn bedoeld om kennis van te nemen.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,
S.I. de Kievit-Minnaert

De burgemeester,
mr. M.M.D. Vermue

Raadsbrief proeftuin Ieder1

26 februari 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de Zeeuwse proeftuin 'Ieder1', voorheen Vaart in Veiligheid.

Inleiding

De proeftuin Ieder1 is onderdeel van het landelijke programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Dit programma heeft als doel om via proeftuinen het geschetste toekomstbeeld voor een slim en effectief stelsel van kind- en gezinsbescherming verder te concretiseren en de realisatie ervan te regisseren. Uitgangspunt is dat hierdoor in 2026 een brede, gezins- en systeemgerichte werkwijze is ontwikkeld en waar mogelijk gerealiseerd. Na 2026 wordt de landelijke implementatie en verankering van werkwijzen voortgezet en ingezet met als doel:

> *In 2030 werken we met een aangepast stelsel van kind- en gezinsbescherming en is de werkwijze verder ontwikkeld. Dit moet onder andere leiden tot het verminderen van het aantal mensen dat te maken heeft met ernstige bedreiging van een gezonde en veilige thuissituatie, het verhogen van het vertrouwen van kinderen, volwassenen en professionals in kind- en gezinsbescherming, het substantieel verlagen van het aantal beschermingsmaatregelen en het verbeteren van de tijdigheid van hulp en bescherming.*

Het programmadoel valt uiteen in twee doelstellingen die betrekking hebben op:

1. Integraal systeem- en mensgericht werken;
2. Stelsel- en structuurveranderingen.

Beproeven, ontwikkelen, verbreden en versterken

In 2020 zijn zes proeftuinen onder regie van het programma van start gegaan. Zeeland is vanaf het begin aangesloten met de proeftuin 'Vaart in Veiligheid'. In eerste instantie in Borsele, Terneuzen en Vlissingen, in 2022 in Tholen. Nadat de proeftuin in Tholen is gestopt, is op basis van geleerde lessen een nieuw projectplan ontwikkeld. Dit projectplan wordt sinds april 2023 beproefd in Hulst onder de naam 'Ieder1'.

De werkwijze die we in Ieder1 beproeven, bestaat uit het vormgeven en versterken van twee teams, die nauw met elkaar samenwerken in situaties waarin onveiligheid binnen een gezin is geconstateerd:

- Een lokaal team dat hulp verleent en dat een intensieve samenwerking heeft met de gemeentelijke toegang, of deel uitmaakt van de gemeentelijke toegang;
- Een veiligheidsteam, dat in de eerste (vrijwillige) fase alleen advies en ondersteuning biedt, op vraag en behoefte van het lokaal team mee op huisbezoek kan gaan, maar niet vanaf de start in een duo met de medewerker van het lokale team met het gezin werkt.

In de bijlagen treft u twee nieuwsbrieven over de proeftuin Ieder1 aan. Nieuwsbrief Q2 gaat onder andere over de nieuwe opzet van de proeftuin in Hulst, in nieuwsbrief Q3/4 leest u over de voortgang van de proeftuin.

Stand van zaken vervolg

In het najaar 2023 is bij het ministerie van Justitie en Veiligheid een aanvullende subsidie aangevraagd én verkregen, met als doel om het projectplan goed af te kunnen ronden. Hiervoor is een verlenging aangevraagd. Eind maart 2024 stopt de proeftuin in Hulst en wordt de evaluatie van de proeftuin met de werkzame elementen en geleerde lessen opgeleverd. Een aantal scholingen lopen nog door tot eind 2024.

De ambitie is om ook na maart 2024 in Zeeland als beproevende regio aan de slag te gaan met het Toekomstscenario. Het contourenplan hiervoor wordt met gemeenten en betrokken partijen uitgewerkt. Het gaat hierbij om:

- Bijdragen aan de ontwikkeling van de sterke lokale teams en het realiseren van in elk geval structureel advies en consultatie in het lokale team door Veilig Thuis (VT) en Gecertificeerde Instellingen (GI) door een regionaal plan hiervoor te ontwikkelen en uit te voeren;
- Het delen van kennis met en tussen gemeenten om werkzame elementen binnen sterke lokale teams uit te wisselen en af te stemmen. In elk geval op het vlak van de structurele advies- en consultatiefunctie in de lokale teams door VT en GI. Hiervoor is extra inzet voorzien op bijvoorbeeld: training en begeleiding Top-3 methodiek, begeleiding teamvorming, training verklarende analyse.
- Lokale initiatieven op het gebied van zorg en veiligheid die al lopen, verder te ontwikkelen en te verbinden aan de ervaringen in de proeftuin, het landelijke programma Toekomstscenario en het project domeinoverstijgend samenwerken op het gebied van zorg en veiligheid.

In het najaar wordt het landelijk besluit voorkeursvariant Regionaal Veiligheidsteam verwacht. Daar sluit Zeeland in de verdere ontwikkeling van de planvorming op aan.

Met vriendelijke groet,
Namens de bestuurscommissie Inkoop Jeugdhulp Zeeland en het portefeuillehoudersoverleg Jeugd

René Ruissen
Vertegenwoordigend bestuurder in stuurgroep proeftuin Ieder1 namens de 13 Zeeuwse gemeenten

Bijlagen

1. *Nieuwsbrief Ieder1 Q2*
2. *Nieuwsbrief Ieder1 Q3en4*

IEDER1 NIEUWSBRIEF

Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Ieder1 is één van de elf proeftuinen van het landelijk Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. De maatschappelijke opgave voor het Toekomstscenario is:

Het bieden van tijdige passende samenhangende hulp en bescherming aan kinderen en volwassenen die te maken hebben met een (acute of structurele) bedreiging van een gezonde en veilige thuissituatie door integraal systeem- en mensgericht te werken in een lerende omgeving en een eenvoudig stelsel.

Het Toekomstscenario omvat vier actielijnen:

1. Beproeven, verbreden en versterken op lokaal, regionaal en landelijk niveau
2. Ontwikkelen van kaders en instrumenten voor integraal systeem- en mensgericht samenwerken
3. Inrichten regionale veiligheidsteams
4. Ontwikkelen van passende juridische kaders

In de proeftuin Ieder1 werken de dertien gemeenten van de provincie Zeeland, Stichting Hulst Voor Elkaar, Spring Jeugdhulp,

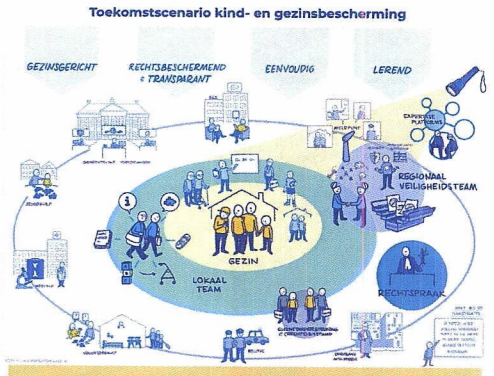
Start proeftuin Ieder1 in Hulst

Op 30 maart is in Hulst de Zeeuwse proeftuin Ieder1 van start gegaan met een kennismakingsbijeenkomst. De aftrap werd gedaan door wethouder Ruissen van de gemeente Hulst. Daarna leerden de teamleden, managers en vertegenwoordigers van de gemeente Hulst elkaar d.m.v. speeddates beter kennen. Tenslotte werd gezamenlijk een naam gekozen voor de proeftuin: Ieder1.

Voorbereidingsfase

De proeftuin komt vanaf april elke donderdagochtend bij elkaar in Kloosterzande. Er is in eerste instantie ruim tijd genomen voor een zorgvuldige voorbereiding:

- Er zijn procesafspraken gemaakt over de aanmeldingsprocedure en de werkwijze.
- Voor de registratie van dossiers van de proeftuin wordt gebruik gemaakt van een afgeschermd gedeelte van het programma Suite4Regie van Hulst voor Elkaar. Dit gedeelte is alleen toegankelijk voor de medewerkers van het lokaal team van de proeftuin.

Emergis, Jeugdbescherming West, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, William Schrikker Stichting en Leger des Heils Jeugdbescherming samen aan het verbeteren en versnellen van de hulpverlening aan kinderen en gezinnen, met als overkoepelende doelstelling:

Eén klantroute, opgezet vanuit de werkwijze 1 Gezin, 1 Plan, van eerste vraag tot en met maatregel en het afschalen daarvan, één vloeiende lijn, waarbinnen de veiligheid en de ontwikkeling van zowel het kind als die van de gezinsleden centraal staan en de perspectieven van het kind, de ouder en de professional als belangrijke uitgangspunten worden meegenomen. Dit doen we door ons te richten op een ander werkproces in de veiligheidsketen, gekoppeld aan de lokale toegang, Dit doen we door in de gemeente Hulst te werken aan drie ontwikkellijnen:

Lijn 1: Een sterk lokaal team

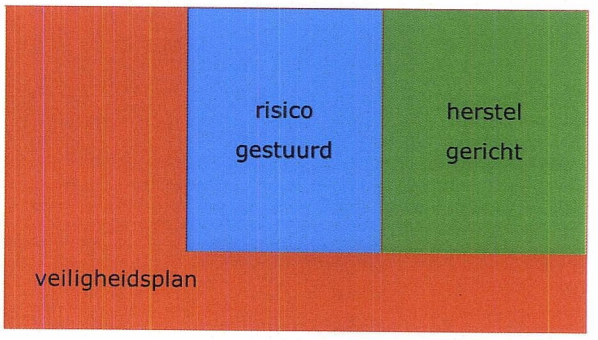
Lijn 2: Integratie van functies in een veiligheidsteam

Lijn 3: Samenwerking tussen lokaal team en veiligheidsteam

Het uitgangspunt is om vanaf het eerste contact als één team met het gezin te werken aan een veilig thuis voor iedereen.

- Er zijn een aantal documenten gemaakt. Deze zijn in ontwikkeling en zullen op basis van ervaringen in de praktijk worden aangepast:
  - Informatiefolder
  - Bevestigingsbrief aanmelding
  - Toestemmingsverklaring gegevensdeling
  - Privacy-statement
- Door Jeugdbescherming West is in het kader van het project Klacht als Waardewerk een klachtenregeling voor de proeftuin opgesteld.
- In april en mei hebben alle leden van het lokaal team en het veiligheidsteam de driedaagse training Gefaseerd Werken aan Veiligheid (Top-3) van Civil Care gevolgd.

Gefaseerde ketensamenwerking®

* Stichting Civil Care

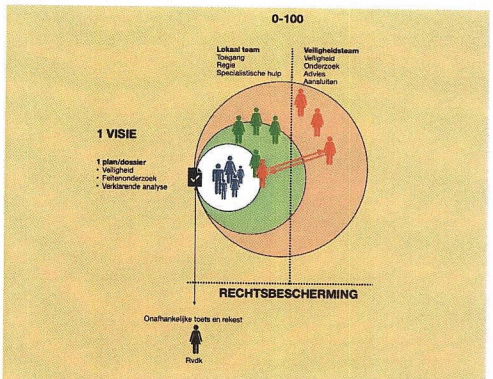
- In mei is er een bijeenkomst teamvorming georganiseerd met de Veranderbrigade, waarbij de kernvraag was: wat heeft iedereen vanuit zijn eigen organisatie bij te dragen aan de proeftuin

Beproeven in de praktijk

Op 1 juni heeft het eerste intakegesprek met een gezin plaatsgevonden. Inmiddels werkt de proeftuin met 2 gezinnen. Vooralsnog zijn het alleen gezinnen die via de lokale toegang binnenkomen. Vanwege beperkte capaciteit is de inzet van de GI's en Veilig Thuis voor het veiligheidsteam in eerste instantie beperkt. Er is afgesproken dat de inzet van deze organisaties na de zomer op sterkte zal zijn. Dan zullen ook gezinnen via een melding bij Veilig Thuis worden aangenomen.

Bij de intake wordt door het lokaal team (eventueel met (anonieme) check bij de veiligheidsteam) beoordeeld of het een vraag voor de proeftuin is, waarbij de criteria zijn:

- er is sprake van (vermoedens van) onveiligheid

Dat betekent dat een gezin niet wordt loslaten en overgedragen, maar dat het lokale team expertise erbij haalt als dat nodig is.

We werken met een brede blik: systeem- en contextgericht en domeinoverstijgend vanuit eenzelfde visie op veiligheid, zodat de hulp, ondersteuning en bescherming die wordt geboden door alle betrokken organisaties en professionals één samenhangend geheel vormen.

Systeemgericht werken houdt in dat dit samenhangend geheel betrekking heeft op alle individuen en hun onderlinge relaties in een bepaalde thuissituatie.

Voor de proeftuin Zeeland zijn de onderstaande specifieke doelen afgesproken:

· Vaststellen van werkzame elementen van één klantroute en beschrijving van de benodigde competenties van de professionals.

· Het ontwikkelen van een implementatieplan.

· Zorgen voor het bestuurlijke commitment en het betrekken van de Zeeuwse gemeenten bij de proeftuin.

· Toewerken naar één onderzoeksformat en daarbij de richtlijnen van het Actieplan Feitenonderzoek gebruiken.

- het betreft een relatief "nieuwe" vraag, dus niet een gezin dat al jaren in de keten rondgaat
- er is niet al systeemgerichte hulpverlening aanwezig

Alle gezinnen wordt gevraagd in te stemmen met de ondersteuning door Ieder1, nadat bedoeling, werkwijze en betrokken organisaties zijn toegelicht. Gezinnen krijgen daarvoor 1 week bedenktijd.

Er wordt door het lokaal team altijd gestart met het bespreken van de veiligheid (conform de methode Top-3).

Casuistiek wordt anoniem besproken met het hele team (lokaal en veiligheidsteam) om vanaf de start van elkaar te leren.

Alleen de medewerkers van het lokaal team hebben in eerste instantie toegang tot het dossier in het registratiesysteem van Hulst voor Elkaar.

DPIA

Met de IT-medewerker van Hulst voor Elkaar en de Functionaris Gegevensbescherming van Jeugdbescherming West is een DPIA ingevuld. Een aantal vragen wordt nog nader uitgezocht met de afdeling IT van de gemeente Hulst.

Ander nieuws

Twee medewerkers van de proeftuin hebben op 24 mei deelgenomen aan de opname van een film over het Toekomstscenario, gebaseerd op het principe “De vloer op”. De volledige film verschijnt later. Bekijk nu vast de trailer van de film hier: https://youtu.be/orBHtMJzOMs

Op 5 juni heeft minister Franc Weerwind de proeftuin in Zeeland bezocht. Aan de hand van een voorbeeld uit de praktijk en de geleerde lessen uit de vorige fasen van de Zeeuwse proeftuin, ging de minister met professionals, bestuurders en beleidsmakers in gesprek. Wat maakt de samenwerking in de keten zo complex? Hoe komen we van keten- naar netwerksamenwerking? En wat kan ieder vanuit zijn eigen rol bijdragen aan het veranderproces?

IEDER1 NIEUWSBRIEF

Sanne en Esther: "Wij moeten aansluiten bij de cliënten, en niet andersom"

Voor het weblog van Voor Jeugd & Gezin werden twee leden van ons team geïnterviewd over de proeftuin. Hieronder een link en de volledige tekst.

https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/actueel/weblog/interview/2023/sanne-en-esther-wij-moeten-aansluiten-bij-de-clienten-en-niet-andersom

Op de Dag van de Praktijk op 3 juli jl. spraken we met Sanne Beumer, jeugdhulpprofessional namens Spring Jeugdhulp bij Hulst voor Elkaar, en met Esther van Veldhuizen, jeugdzorgwerker bij William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering, over het Toekomstscenario.

Sanne: "Ik zit namens Spring Jeugdhulp in het lokale team van Hulst voor Elkaar. Dat is de toeleiding richting specialistische zorg. Voor we hier in Zeeland in april met de proeftuin voor het Toekomstscenario zijn begonnen, deed Hulst voor Elkaar alleen laagdrempelige hulpverlening. Als er meer nodig was, dan werd de casus overgedragen. Nu zijn we als Spring aangesloten bij Hulst voor Elkaar en voeren we veel

Met een nieuwjaarsontbijt luidt het team van Ieder1 het laatste kwartaal van de proeftuin in.

Verlenging proeftuin Ieder1

De proeftuin Ieder1 in Hulst wordt gecontinueerd tot 31 maart 2024. In november is verlenging van de subsidie toegekend tot 31 maart, vanwege de verlate start in Hulst. Op die manier kan de opgave van het projectplan worden afgerond met zinvolle resultaten voor zowel Zeeland als de landelijke ontwikkeling van het Toekomstscenario.

Eind maart volgt een volledig evaluatie van de geleerde lessen, de werkzame bestanddelen en de obstakels, alsmede een advies voor het vervolg in Zeeland als beproevende regio.

Voortgang proeftuin Ieder1

Beproeven in de praktijk

Vanaf 1 juni wordt er door Ieder1 gewerkt met gezinnen. Aanmelden kan gebeuren door een vraag van ouders of jeugdige of een vraag van een andere instellling (met medeweten van het gezin). In het eerste gesprek geeft de

hulpverlening zelf uit. Dat is een loket minder en scheelt tijd. Alleen als het moet, schakelen we een andere zorgverlener in. De lijntjes met andere organisaties zijn kort. We komen eens per week samen met het Regionaal Veiligheids Team van de proeftuin. Daar bespreken we de aanpak en nemen we elkaar mee in wat we hebben uitgezet, zodat we van elkaar kunnen leren."

Eén vaste contactpersoon

Esther: "Ik zit namens William Schrikker in dat Regionale Veiligheids Team, dat bestaat uit alle gecertificeerde instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de GGZ. Voorheen gaf bijvoorbeeld Sanne aan dat vrijwillig kader niet toereikend was. De Raad deed dan onderzoek. Bleek daaruit dat een kindermaatregel passend was, dan verzocht de Raad de rechter daarom. Bij toewijzing ging de casus naar een gecertificeerde instelling, bijvoorbeeld William Schrikker, en verdween Sanne uit beeld. Nu komen we veel eerder bij elkaar en houden we zo'n casus door overleg, samenwerking en een vast team zo lang mogelijk in het vrijwillige kader. Er is namelijk vaak nog heel veel mogelijk voor je naar dwang gaat. Met die nieuwe werkwijze wil je bereiken dat er minder maatregelen hoeven te worden opgelegd. En ook bij dwang blijven we nu samenwerken."

medewerker van het lokaal team uitleg over Ieder1 en kan het gezin instemmen met begeleiding door Ieder1.

Het kan ook vookomen dat er een melding is gedaan bij Veilig Thuis. Op dit moment wordt de triage gedaan door het aanmeldteam van Veilig Thuis. De medewerker van het lokaal team en de medewerker van Veilig Thuis uit het veiligheidsteam voeren dan gezamenlijk het gesprek met het gezin.

Er wordt op dit moment gewerkt met 11 gezinnen. De hulpverlening in 2 van deze gezinnen is recent gestart.

7 gezinnen worden al langer begeleid in het vrijwillig kader. In 4 van deze gezinnen is het veiligheidsteam betrokken n.a.v. meldingen bij Veilig Thuis. In 2 gezinnen wordt de hulpverlening binnenkort afgesloten.

In 2 gezinnen is een verzoek tot onderzoek ingediend bij de RvdK, wat heeft geleid tot een OTS. De OTS wordt uitgevoerd door de GI, waarbij de medewerker van het lokaal team betrokken blijft.

Proces

Het team heeft het werkproces van het lokaal team en het veiligheidsteam beschreven.

De klachtenprocedure Klacht als Waardewerk is door de stuurgroep goedgekeurd en gedeeld met de landelijke werkgroep.

De Veranderbrigade heeft het proeftuin in drie sessies begeleid bij de onderwerpen: teamvorming, persoonlijke verbinding en competenties.

Civil Care begeleidt het team bij het werken met de methode Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid.

Er wordt gewerkt met één plan, bestaande uit een Top-3 veiligheidsplan, aangevuld met een vraagverheldering, tijdlijn en verklarende analyse. Voor het aanvragen van een VTO is een oplegger voor de RvdK ontwikkeld.

Casuistiek wordt anoniem besproken met het hele team (lokaal en veiligheidsteam) om vanaf de start van elkaar te leren. Als het veiligheidsteam betrokken wordt, wordt het gezin hiervan op de hoogte gesteld en vervalt de anonimiteit.

Begin december heeft het team een leerzaam gesprek gevoerd met een ervaringsdeskundige van het landelijk programma Toekomstscenario. Belangrijke punten die aan de orde kwamen waren:

Sanne: "We werken nog niet lang op deze manier, en zijn druk aan het beproeven hoe we in onze casussen met deze nieuwe aanpak te werk kunnen gaan. Het doel is om met één vaste contactpersoon te werken, of soms met twee. Dat is hoe ik heel graag wil werken. Die contactpersoon loopt gedurende het hele traject van een gezin mee, ook als het onverhoopt toch tot een maatregel komt. Deze persoon blijft dus altijd naast het gezin staan, zodat belangrijke informatie niet verloren gaat en meteen beschikbaar is als een andere instantie bij de casus wordt betrokken. Dat is ook heel belangrijk om ervoor te zorgen dat zo'n gezin vertrouwen in de hulpverlening krijgt en houdt."

Nieuwe manier van werken

Esther: "Het is voor de gezinnen veel overzichtelijker. Ik voel vaak die frustratie wel als ze bij ons komen en wéér het hele verhaal moeten vertellen. Dat vind ik echt erg, want die mensen hebben hun verhaal dan eerder voor een raadsrapport of aan een casusregisseur ook al helemaal moeten uitleggen. De gang van zaken is vaak heel onduidelijk en dat geeft gezinnen het idee dat ze steeds opnieuw moeten bewijzen dat ze recht op hulp hebben. Vanuit de William Schrikker werken wij dan ook nog eens voor de doelgroep met een lichte verstandelijke beperking, en dan kan het nog moeilijker zijn. Daarom kijk ik erg uit naar deze nieuwe manier van werken. Want wij moeten aansluiten bij de wensen en belangen van de cliënten, en niet andersom."

- het belang van aandacht voor het kind,
- het zijn vaak de ouders die hulp nodig hebben,
- neem de ruimte om te beproeven,
- vraag door,
- het belang van nazorg.

Met de gemeenten Borsele en Middelburg is afgesproken dat de medewerkers van de lokale teams gezamenlijk een opleiding in de Verklarende Analyse gaan volgen. Met bureau Peers worden op dit moment afspraken gemaakt voor een opleiding in 2024.

Werkzame bestanddelen

Wat als positief wordt ervaren is de ruimte om de tijd te nemen voor het gezin, en de samenwerking met het gezin en alle betrokken hulpverleners. De korte lijnen tussen lokaal en veiligheidsteam helpen hierbij, net als de aanwezigheid van een gedragsdeskundige in het lokaal team. Men kent elkaar en spreekt dezelfde taal. Doordat casuïstiek met hele team wordt besproken, is alle deskundigheid in een vroeg stadium beschikbaar en kan men elkaar en de gezinnen beter helpen.

Knelpunten

De toegang tot de informatie in de systemen voor alle betrokken medewerkers blijft een probleem. Er wordt nu omheen gewerkt en informatie wordt bij verschillende organisaties opgeslagen.

De beperkte beschikbaarheid van medewerkers van het veiligheidsteam maakt het onmogelijk om OTS-en in de proeftuin uit te voeren. Daarom is besloten dat een OTS wordt uitgevoerd door een GI, maar dat het lokaal team conform de werkwijze van proeftuin betrokken blijft.

De huidige werkruimte voldoet niet aan de eisen voor veiligheid en privacy. Er is een tijdelijke oplossing gevonden voor het voeren van risico/netwerkgesprekken. Aan een structurele oplossing wordt gewerkt.

Beproevende regio

Vanaf april 2024 gaat Zeeland verder als beproevende regio. De stuurgroep van de proeftuin blijft als stuurgroep bestaan om de beweging richting het toekomstscenario op eigen tempo, met elkaar in Hulst en in de hele regio Zeeland, vorm te geven en om te bewaken dat de opbrengst van de proeftuin in Hulst wordt meegenomen in de verdere ontwikkelingen in Zeeland.